

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2007-2009 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԵՌԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 29.11.2006

Հոդված 1. Հաստատել [Հայաստանի Հանրապետության 2007-2009 թվականների պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագիրը](#)։

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2007 թվականի հունվարի 1-ից։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ՝ Ռ. ՔՈՉԱՐՅԱՆ

18.12.2006
ՀՕ-212

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2007-2009 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԵՌԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն ծրագիրը մշակվել է «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 11-րդ հոդվածի 5-րդ մասի պահանջին համապատասխան եւ սահմանում է 2007-2009 թվականների պետական վիճակագրական գործունեության ուղղությունները՝ ըստ վիճակագրության տնտեսական, ժողովրդագրական, սոցիալական եւ բնապահպանական բնագավառների։

Հայաստանի Հանրապետության 2007-2009 թվականների պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ Եռամյա ծրագիր) ներառում է երկրի տնտեսական, ժողովրդագրական, սոցիալական եւ բնապահպանական իրավիճակի դիտարկման համար անհրաժեշտ վիճակագրական տեղեկատվությունը՝ հաշվի առնելով առկա ռեսուրսների սահմանափակումները, վիճակագրական տեղեկություններ տրամադրողների վրա դրվող պարտականությունների ծավալը եւ ծախսերի արդյունավետությունը։

Համաձայն «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի՝ Եռամյա ծրագրով նախատեսված գործունեության ուղղություններն ու միջոցառումները հաշվի են առնում երկրի ցուցանիշների համադրելիությունը միջազգային վիճակագրական չափանիշներին, երկարաժամկետ միջակայքում միտումները բացահայտելու տեսանկյունով ապահովում են դրանց հնարավոր կայուն պարբերականությունը եւ տարեկան կտրվածքով պետական վիճակագրությանը հատկացվող ռեսուրսների հետ համաչափությունը։

Եռամյա ծրագրի կատարումը եւ ֆինանսավորումը պայմանավորված է եւ բխում է յուրաքանչյուր տարվա Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից։

ՄԱՍ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պետական վիճակագրության ոլորտում որդեգրված ռազմավարությունն ուղղորդված է «Պետական վիճակագրության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածով սահմանված հիմնական խնդիրների իրագործման ապահովմանը եւ խարսխվում է Միավորված ազգերի կազմակերպության Եվրոպական տնտեսական հանձնաժողովի 47-րդ նստաշրջանում (15 ապրիլի 1992թ.) եւ Միավորված ազգերի կազմակերպության Վիճակագրական հանձնաժողովի կողմից (14 ապրիլի 1994թ.) ընդունված պաշտոնական վիճակագրության 10 հիմնարար սկզբունքներին, ինչպես նաեւ ի լրումն այդ սկզբունքների՝ Եվրախորհրդի Վիճակագրական ծրագրային կոմիտեի կողմից ընդունված (24 փետրվարի 2005թ.) Եվրոպական վիճակագրության վարքականոնով սահմանված 15 սկզբունքներին ու դրանց հիման վրա մշակված վիճակագրության միջազգային չափանիշներին ու ստանդարտներին։

Համաձայն պաշտոնական վիճակագրության հիմնարար սկզբունքների՝ վիճակագրությունը պետք է պետական մարմինների, միջազգային կազմակերպությունների, հասարակության, բիզնեսի պահանջմունքների բավարարման համար ծրագրային աշխատանքի ընթացքում ապահովի անկողմնակալություն (անկախություն), տեղեկատվությունից օգտվելու հավասար մատչելիություն, պրոֆեսիոնալ ստանդարտներ, արդյունավետություն, հաշվետվողականություն եւ թափանցիկություն, սկզբնական (անվանական) տվյալների գաղտնիություն եւ այլն:

Պետական վիճակագրության հիմնական խնդիրների եւ հիմնարար սկզբունքների ապահովման նպատակով մասնավորապես նախատեսվում է՝

ա) վիճակագրության միջազգայնորեն ընդունված սկզբունքների պահպանման համատեքստում շարունակել վիճակագրության ինստիտուցիոնալ վերափոխման գործընթացները, հետամուտ լինելով նաեւ վիճակագրական հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրական համապատասխան փոփոխությունների իրականացմանը.

բ) վիճակագրական մեթոդաբանության շարունակական կատարելագործման, միջազգային չափանիշների հետ դրա ներդաշնակեցման ու միասնականացման, ինչպես նաեւ վիճակագրական ցուցանիշների միջազգային համադրելիության ապահովման նպատակով շարունակել եւ ընդլայնել Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության միջազգային համագործակցությունը.

գ) վիճակագրական տվյալների որակի եւ թափանցիկության ապահովման նպատակով շարունակել տեղեկատվության տարածման միջազգայնորեն ընդունված չափանիշների ներդրման ու կիրառման աշխատանքները (մասնավորապես՝ ըստ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի կողմից մշակված «Տվյալների տարածման հատուկ ստանդարտի»), ինչը ենթադրում է նաեւ Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական ինտերնետային էջի անխափան շահագործում եւ տեղեկատվության կազմի ու որակի, ինչպես նաեւ մեթոդաբանական տվյալների պարբերական արդիականացում.

դ) վիճակագրության մեթոդաբանության զարգացմանը զուգընթաց շարունակել ներկայումս գործող վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթերում արտացոլված ցուցանիշների կազմի ու բովանդակության վերանայման, վիճակագրական դիտարկման փաստաթղթերի միասնականացման աշխատանքները՝ միաժամանակ նպատակ ունենալով նվազագույնի հասցնել տեղեկատվության որակի, ամբողջականության եւ արժանահավատության վրա վերջինիս հնարավոր բացասական ազդեցությունները.

ե) համալրել, արդիականացնել եւ ամբողջականացնել (նվազագույնը՝ ամենամյա պարբերականությամբ) բիզնես-ռեզիստրի տվյալների բազան (իրավաբանական անձանց եւ անհատ ձեռնարկատերերի մասով) եւ որպես դրա հետեւանք՝ աստիճանական անցում կատարել տեղեկատվության հավաքագրման ընտրանքային եղանակների ներդրմանն ու կիրառմանը.

զ) շարունակել տեխնիկատնտեսական եւ սոցիալական տեղեկատվության դասակարգման ու կոդավորման միասնական համակարգի մասը կազմող ազգային դասակարգիչների մշակման ու ներդրման (այդ թվում՝ վիճակագրության համար տարածքային միավորների ընդհանրական դասակարգչի, անհատական սպառման՝ ըստ նպատակների դասակարգչի, վիճակագրական միավորների դասակարգչի եւ այլն), ինչպես նաեւ արդեն իսկ պետական վիճակագրությունում ներդրված ու կիրառվող դասակարգիչների կատարելագործման աշխատանքները (այդ թվում՝ հաշվի առնելով տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի եւ արտադրանքի դասակարգչի նախատեսվող հիմնարար փոփոխությունների տեղայնացման հանգամանքը).

է) անցում կատարել վարչական ռեզիստրների միջոցով տեղեկատվության հավաքագրման մեխանիզմի ամբողջական կիրարկմանը՝ հաշվի առնելով պետական վիճակագրական աշխատանքների տարեկան ծրագրերով սահմանված համապատասխան աշխատանքների իրականացման ապահովումը.

ը) տեղական (համայնքային) վարչական ռեզիստրների (այդ թվում՝ համայնքների անձնագրերի) ներդրմանը եւ վարմանը զուգընթաց կատարելագործել եւ ընդլայնել տարածքային վիճակագրության վարման համար անհրաժեշտ ցուցանիշների կազմն ու բովանդակությունը.

թ) շարունակել գենդերային կտրվածքով վարվող վիճակագրության ամբողջականացմանն ուղղված աշխատանքները.

ժ) ցուցանիշների նախապատրաստման օպերատիվության ապահովման նպատակով աշխատանքներ իրականացնել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրմամբ եւ կիրառմամբ տեղեկատվության էլեկտրոնային հավաքագրման ուղղությամբ.

ծա) վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների (օգտագործողների) պահանջարկի առավել ամբողջական եւ օպերատիվ բավարարման նպատակով ընդլայնել վիճակագրական հրապարակումների (տեղեկագրեր, ժողովածուներ եւ այլն) կազմը, բովանդակությունն ու թեմատիկ ընդգրկումը՝ ընդլայնելով նաեւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ տարածման հնարավորությունները:

ժբ) կատարելագործել վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների (օգտագործողների) համար Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական ինտերնետային էջից ժամանակի իրական ռեժիմով ամփոփ տեղեկատվության ստացման մեխանիզմը:

ՄԱՍ 2. ԳՈՐԾԱՌՈՒԹՅՈՒՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

Վիճակագրության ոլորտը բնութագրվում է մեթոդաբանության մշտական կատարելագործման անհրաժեշտությամբ, ինչը պայմանավորված է մի կողմից՝ տվյալների արժանահավատության, օպերատիվության, տեղեկատվության ստացման գիտական հիմնավորվածության եւ միջազգային չափանիշներին համապատասխանության առումով մշտապես աճող պահանջներով, իսկ մյուս կողմից՝ սկզբնական (անվանական) բոլոր տիպի տվյալների չտարածմամբ:

Վիճակագրության հետագա զարգացումը 2007-2009 թվականներին նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ հիմնական միջոցառումային ծրագրերի շրջանակում:

ԲԱԺԻՆ 2.1. ԻՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

2.1.1. Ազգային հաշիվներ

1) «Ազգային հաշիվների համակարգ - 93» եւ «Եվրոպական հաշիվների համակարգ-95» միջազգային մեթոդաբանությունների համաձայն՝ ամբողջ տնտեսության, ինչպես նաեւ կառուցվածքային հատվածների մակարդակով Հայաստանի ազգային հաշիվների համակարգի վիճակագրության վարում եւ կատարելագործում:

2) համախառն ներքին արդյունքի եւ այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդաբանության կատարելագործում, այդ թվում՝ համաձայն «Եվրոպական հաշիվների համակարգ-95»-ով սահմանվող գործունեության տեսակների խմբավորման ձեւաչափերի:

3) ֆինանսական եւ ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների հատվածների ավելացված արժեքի (արտադրական եղանակով) վիճակագրության վարում՝ ըստ ենթահատվածների:

4) ազգային հարստության բաղադրիչների վիճակագրության վարում եւ կատարելագործում:

5) ազգային հաշիվներում տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի ամբողջական ներդրում:

6) «չդիտարկվող տնտեսության» չափերի գնահատման մեթոդաբանության եւ հաշվարկների կատարելագործում:

7) ազգային հաշիվների համակարգում «ծախսեր-թողարկում» սկզբունքի ներդրում:

8) ֆինանսական միջնորդության անուղղակի ծառայությունների գնահատման մեթոդաբանության կատարելագործում:

2.1.2. Արդյունաբերություն

1) Արտադրանքի դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչին համապատասխան՝ արդյունաբերության վիճակագրության վարում:

2) արդյունաբերության վիճակագրության տվյալների հավաքագրման եւ մշակման մեթոդաբանության շարունակական կատարելագործում:

3) առանձին արտադրատեսակների գծով չդիտարկվող (չհաշվառվող) դաշտի գնահատման մեթոդաբանության կատարելագործում:

4) հաշվառման դաշտի ամբողջականացման ապահովման նպատակով տնային տնտեսությունների եւ այլ ընտրանքային հետազոտությունների արդյունքների օգտագործում:

2.1.3. Գյուղատնտեսություն

- 1) Տնտեսական գործունեության տեսակների եւ արտադրանքի դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգիչներին համապատասխան՝ գյուղատնտեսության վիճակագրության վարում.
- 2) գյուղատնտեսության ցուցանիշների ներկայացուցչականության բարձրացման նպատակով գյուղատնտեսության վիճակագրության ընտրանքային դիտարկման ցանցի պարբերական արդիականացում.
- 3) դիտարկման ընտրանքային եղանակների կատարելագործման միջոցով վիճակագրական տվյալների ամբողջականության եւ արժանահավատության բարձրացում.
- 4) գյուղատնտեսության վիճակագրական տվյալների հավաքագրման եւ մշակման մեթոդաբանության պարբերաբար կատարելագործում.
- 5) բուսաբուծական եւ անասնաբուծական մթերքի արտադրության առանձնահատկություններից ելնելով՝ դրանց ծավալների ճշգրտման գործիքակազմի կատարելագործում.
- 6) Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսության համատարած հաշվառման անցկացում, ինչը հնարավորություն կտա արդիականացնել եւ ընդլայնել գյուղատնտեսության վիճակագրական տվյալների բազան, եւ նախադրյալներ ստեղծել գյուղացիական տնտեսությունների ռեգիստրի ձեւավորման, ներդրման ու վարման համար:

2.1.4. Շինարարություն

- 1) Տնտեսական գործունեության տեսակների եւ արտադրանքի դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգիչներին համապատասխան՝ շինարարության վիճակագրության վարում.
- 2) շինարարության հիմնական ցուցանիշների հաշվարկման մեթոդաբանության շարունակական կատարելագործում.
- 3) շինարարության ծավալների ամբողջականության ապահովման եւ արժանահավատության բարձրացման նպատակով վիճակագրական դիտարկումների մեխանիզմի շարունակական կատարելագործում.
- 4) շինարարության վիճակագրության տեղեկատվական բազաների առավել ամբողջականացման նպատակով ռեգիստրների ձեւավորում եւ հաշվառման ցանցի արդիականացում:

2.1.5. Տրանսպորտ եւ կապ

- 1) Տնտեսական գործունեության տեսակների եւ արտադրանքի դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգիչներին համապատասխան՝ տրանսպորտի եւ կապի վիճակագրության վարում.
- 2) ավտոմոբիլային տրանսպորտի հիմնական ցուցանիշների (բեռնաուղեւորափոխադրումներ, բեռնաուղեւորաշրջանառություն) գծով չդիտարկվող (չհաշվառվող) դաշտի գնահատման մեթոդաբանության կատարելագործում՝ ըստ միջազգային մեթոդաբանության սահմանված չափանիշների.
- 3) տրանսպորտի եւ կապի ոլորտների վիճակագրության մեթոդաբանական շարունակական կատարելագործում եւ դրա համադրելիության ապահովում՝ գործող միջազգային չափանիշներին համապատասխան:

2.1.6. Առեւտուր եւ այլ ծառայություններ

- 1) Տնտեսական գործունեության տեսակների եւ արտադրանքի դասակարգում՝ ըստ գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգիչներին համապատասխան՝ առեւտրի եւ ծառայությունների վիճակագրության վարում.
- 2) մանրածախ առեւտրի շրջանառության ամբողջականության ապահովման եւ արժանահավատության բարձրացման նպատակով վիճակագրական դիտարկումների պարբերաբար անցկացում.
- 3) առեւտրի եւ ծառայությունների ոլորտում չդիտարկվող (չհաշվառվող) դաշտի գնահատման մեթոդաբանության կատարելագործում:

2.1.7. Գներ եւ սակագներ

1) սպառողական գների ինդեքսների հաշվարկման մեթոդաբանության հետագա կատարելագործում՝ դիտարկվող ապրանք-ծառայությունների կազմի, կառուցվածքի վերանայում եւ ընդլայնում, մասնավորապես Հայաստանի Հանրապետության ամփոփ ինդեքսի հաշվարկներում Արարատի մարզում գների ինդեքսների ներառում.

2) արդյունաբերական, գյուղատնտեսության արտադրանքի, արտաքին առևտրի գների, բեռնափոխադրումների սակագների եւ այլ ծառայությունների գների ինդեքսների հաշվարկման մեթոդաբանության կատարելագործում՝ դիտարկման դաշտի ընդլայնում, ընտրանքների վերանայում, գների դիտարկումներում միջազգային չափանիշների ու դասակարգիչների ներդրման գործընթացի շարունակություն.

3) Անկախ պետությունների համագործակցության երկրների շրջանակում իրականացվող՝ Համախառն ներքին արդյունքի եւ ազգային արժույթի գնողունակության համարժեքության հաշվարկման միջազգային համադրումների ծրագրի նոր փուլի (2008-2009 թվականների բազային տվյալներով) աշխատանքներին մասնակցության գործընթացի շարունակում: Համաձայն միջազգային համադրումների ծրագրի՝ շուրջ 1400 անվանում սպառման ապրանքների (ծառայությունների), ներդրումային բնույթի ապրանքների, շինարարության (համապատասխան վարչական վիճակագրությունը վարող լիազոր մարմնի հետ համատեղ) բաղադրամասերի գների դիտարկում, ինչպես նաեւ ոչ շուկայական ծառայությունների գների դիտարկում:

2.1.8. Աշխատանքի շուկա

1) Աշխատանքի շուկայի վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման մեթոդների եւ գործիքակազմի կատարելագործում.

2) աշխատանքի շուկան բնութագրող ցուցանիշների կազմի եւ բովանդակության պարբերաբար վերանայում ու կատարելագործում՝ հիմք ընդունելով միջազգային մեթոդաբանությամբ սահմանված սահմանումները, չափանիշները, սկզբունքները եւ հասկացությունները.

3) զբաղվածության կարգավիճակի միջազգային ստանդարտ դասակարգչին համապատասխան՝ աշխատանքի շուկայի վիճակագրության վարում, աշխատանքի վիճակագրության տեղեկատվական բազայի շարունակական համալրում եւ արդիականացում, աշխատանքի վիճակագրության մասով տարածքային վիճակագրության կատարելագործում:

ԲԱԺԻՆ 2.2. ՀԱՐԿԱԲՑՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾՆԵՐ

1) Պետական ֆինանսների (համախմբված, պետական, համայնքների եւ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության բյուջեների եւ դրանց տարրերի) վիճակագրության վարում եւ կատարելագործում՝ միջազգայնորեն ընդունված եւ կիրառվող մեթոդաբանություններին համապատասխան (այդ թվում՝ համապատասխան վարչական վիճակագրությունը վարող լիազոր մարմնի հետ համատեղ, պետական վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունքների ներառում Հայաստանի Հանրապետության համախմբված բյուջեում).

2) Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտքի վիճակագրության վարում եւ կատարելագործում.

3) ֆինանսական միջնորդության հատվածի (այդ թվում՝ համապատասխան վարչական վիճակագրությունը վարող լիազոր մարմնի հետ համատեղ՝ ֆինանսական միջնորդության ոչ բանկային հատվածի) վիճակագրության վարում եւ կատարելագործում.

4) «Եվրոպական հաշիվների համակարգ-95»-ի սկզբունքներին համապատասխան՝ «ֆինանսական հաշվի» վիճակագրության ներդրում ու վարում եւ այդ համատեքստում ոչ ֆինանսական կազմակերպություններից հավաքագրվող ֆինանսատնտեսական ցուցանիշների կազմի ու բովանդակության վերանայում ու համապատասխանեցում միջազգայնորեն ընդունված եւ կիրառվող մեթոդաբանություններին:

ԲԱԺԻՆ 2.3. ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

1) Հայաստանի Հանրապետության վճարային հաշվեկշռի եւ միջազգային ներդրումային դիրքի կազմում՝ համաձայն Արժույթի միջազգային հիմնադրամի մեթոդաբանության.

2) Հայաստանի Հանրապետության արտաքին պարտքի վիճակագրության (ըստ հանրապետության, տնտեսության հատվածների, մարման ժամկետների եւ առանձին գործիքների) շարունակական կատարելագործում՝